

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/44/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124011226
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Buceková, PhD., LL.M.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6124011226.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Bucekovej, PhD., LL.M. a sudcov JUDr. Andreja Matušovica a JUDr. Ing. Miroslava Mandáka, na neverejnom zasadnutí dňa 29. mája 2025 v trestnej veci obžalovaného A. B. C., stíhaného za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., konajúc o odvolaní okresného prokurátora voči uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 12.03.2025, sp. zn. 7T/61/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. z r u š u j e napadnuté uznesenie okresného súdu a vec obžalovaného A. B. C., trestne stíhaného za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 16. 11. 2024 v čase o 07.34 h viedol ako vodič po predchádzajúcom požití alkoholu motorové vozidlo továrenskej značky D. E., F. čísla G. XXX H. I. J. ulici D. H. H., kde bol zastavený a kontrolovaný K. L. L. I. H. H., I. bol pri kontrole okrem iného vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie alkoholu v dychu, ktorú neodmietol a prístrojom G. XXXX I., M. G. A. po prefúknutí dňa 16. 11. 2024 v čase o 07.35 h nameral hodnota 0,48 mg/l alkoholu v dychu, opakovanú dychovú skúšku vykonal dňa 16. 11. 2024 v čase o 07.52 h rovnakým spôsobom s výsledkom 0,42 mg/l alkoholu v dychu,

podľa § 280 ods. 2 Tr. por. p o s t u p u j e L. N. I. O. D. H. H., L. P. B. H. H., ktorý by mal žalovaný skutok prejednať ako priestupok.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresného súdu samosudca podľa § 280 ods. 2 Tr. por. trestnú vec obžalovaného za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že

dňa 16. 11. 2024 v čase o 07.34 h viedol ako vodič po predchádzajúcom požití alkoholu motorové vozidlo továrenskej O. D. E., F. čísla G. XXX H. I. J. Q. D. H. H., R. bol zastavený a kontrolovaný hliadkou L. L. I. H. H., I. bol pri kontrole okrem iného vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške na zistenie alkoholu v dychu, ktorú neodmietol a prístrojom G. XXXX I., M. G. A. po prefúknutí dňa 16. 11. 2024 v čase o 07.35 h nameral hodnota 0,48 mg/l alkoholu v dychu, opakovanú dychovú skúšku vykonal dňa 16. 11. 2024 v čase o 07.52 h rovnakým spôsobom s výsledkom 0,42 mg/l alkoholu v dychu,

postúpil L. S. H. H., odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože žalovaný skutok nie je trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný ako priestupok.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní podala priamo do zápisnice sťažnosť prokurátorka okresnej prokuratúry, ktorú neskôr doplnila písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 25.04.2025.

Prokurátorka uviedla, že sa s právnymi úvahami a závermi prvostupňového súdu v napadnutom uznesení nemôže stotožniť z viacerých dôvodov. V prvom rade uviedla, že rozhodnutie je nezákonné z dôvodu akému orgánu bola vec prvostupňovým súdom postúpená na prejednanie priestupku. Podľa ust. § 52 ods. 2 písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov orgány Policajného zboru prejednávajú priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Z uvedeného vyplýva, že orgánom príslušným na prejednanie priestupku v tejto veci by bolo príslušné L. N. I., L. P. B. H. H. G. T. L. S. H. H..

V ďalšej časti poukázala na to, že pokiaľ prvostupňový súd uvádza, že nameraná hodnota alkoholu v dychu u obžalovaného A. B. C. mala byť ďalej verifikovaná následnou krvnou skúškou, tu uvádza, že koncepcia vzniku trestnej zodpovednosti obsiahnutá v § 289 ods. 1 a 2 Trestného zákona obsahujúca skutkové podstaty trestných činov ohrozenia pod vplyvom návykovej látky spočíva v tom, že vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu je trestné vtedy, ak je v súlade s ustálenou súdnou praxou koncentrácia alkoholu v krvi vodiča 1,00 g/kg (0,4762 mg/l) a viac. Pri tejto hodnote totižto na základe výstupov lekárskej vedy žiaden vodič nie je schopný bezpečne viesť motorové vozidlo, a tým sa nachádza v stave vylučujúcom jeho spôsobilosť. Pre posúdenie, či páchatel' pod vplyvom návykovej látky vykonával činnosť v stave vylučujúcom spôsobilosť, je potrebné nielen zistenie prítomnosti alkoholu, ale aj poznanie jeho koncentrácie, na základe ktorej sa skutok posúdi buď ako trestný čin, alebo ako priestupok. Meranie koncentrácie alkoholu v tele podozrivého vyžaduje jeho súčinnosť spočívajúcu v tom, že buď poskytne vydychovaný vzduch alebo krvnú vzorku. Z medicínskeho hľadiska, ktoré je akceptované trestnoprávnou praxou, schopnosť vodiča bezpečne viesť motorové vozidlo je nepriaznivo ovplyvnená, ak hladina alkoholu v krvi dosiahne 0,4762 mg/l etanolu vo vzduchu, čo je hladina alkoholu v krvi 1,00 g/kg, teda 1 promile. Zo zabezpečených dôkazov bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že obžalovanému A. B. C. prístroj G. XXXX I., M. G. I. prefúknuť dňa 16.11. 2024 v čase o 07.35 hod. namerala hodnotu 0,48 mg/l alkoholu vdychu. Je pravdou, že opakovaná dychová skúška v čase o 07.52 hod. rovnakým prístrojom mu namerala 0,42 mg/l alkoholu vdychu, avšak pre vyvodenie trestnej zodpovednosti je podstatné, aká hodnota bola menovanému nameraná v čase kedy viedol vozidlo, teda v čase skutku. Skutočnosť, že neskôr, s odstupom 17 minút mala hodnota alkoholu v dychu klesajúcu tendenciu nemôže nijakým spôsobom spochybňovať fakt, že v čase vedenia vozidla bola hodnota alkoholu vdychu u obžalovaného v takej výške, pre ktorú je toto konanie potrebné kvalifikovať z trestnoprávneho hľadiska ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona (aj s prihliadnutím na dlhoročnú právnu prax orgánov činných v trestnom konaní ako aj súdov) a nie ako priestupok. Sám obžalovaný v prípravnom konaní vypovedal, kde okrem toho, že priznal spáchanie skutku uviedol aj to, že vozidlo viedol v čase okolo 7.00 hod, teda je viac ako pravdepodobné, že v čase vedenia vozidla, bezprostredne pred tým, kedy bol zastavený hliadkou PZ bol hladina alkoholu v krvi vyššia ako nameraná hodnota. Z uvedeného dôvodu verifikovanie nameranej hodnoty alkoholu v dychu vykonaním krvného vyšetrenia nepovažujem za nevyhnutné pre posúdenie skutku ako prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zákona. V prípade, že mal prvostupňový súd v tomto smere pochybnosti, mohol pribrať do konania znalca, ktorý vypracuje prepočet hodnoty alkoholu v dychu vzhľadom k osobe obžalovaného počas trvania vedenia vozidla, avšak takéto pochybnosti nie sú a nemôžu byť bez ďalšieho dokazovania dôvodom na postúpenie veci na prejednanie priestupku. Ďalej prvostupňový súd v napadnutom uznesení spochybňuje nameranú hodnotu alkoholu v dychu u obžalovaného s poukazom na prípustnú odchýlku merania najviac $\pm 5\%$. Ani s takýmito právnymi závermi sa nemožno stotožniť. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 157/2018 Z.z. o metroológii, pri používaní určitého meradla na účel podľa odsekov 1 a 2 (určené meradlo) je hodnotou meranej veličiny hodnota materializovanej miery alebo hodnota indikovaná určeným meradlom. Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že hodnota meranej veličiny je hodnota indikovaná určeným meradlom (v danom prípade analyzátorom dychu), teda hodnota zistená certifikovaným analyzátorom dychu je konečná a žiadna číselná hodnota (odchýlka) sa od neho neodpočítava. Súd mal vychádzať z nameranej hodnoty v čase vedenia vozidla a nie si ju upravovať podľa odchýlok, ktoré majú význam pre schválenie (overenie) prístroja na používanie, t. j. pre získanie certifikátu, avšak nie už pri samotnom používaní prístroja po jeho schválení (overení) v bežnom živote. Neistota výsledku merania používaná pri overovaní prístroja charakterizuje rozsah hodnôt (interval tolerancie), ktorý je možné racionálne priradiť ku nameranej veličine. Táto zákonom garantovaná presnosť nameraného výsledku je daná počas platnosti overenia (certifikátu), ktorá v posudzovanom prípade končí dňa 30.04.2025. Až po vypršaní platnosti overenia je možné konštatovať, že spoľahlivosť meracieho prístroja už nie je garantovaná, pričom z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplýva, že by tu nastali iné okolnosti, ktoré by mohli spochybniť namerané hodnoty (napríklad vady analyzátoru dychu a podobne). Najväčšia dovolená chyba sa použije len na

posúdenie toho, či overované meradlo spĺňa metrologické požiadavky pre daný druh meradla počas overenia prístroja. Najväčšia dovolená chyba je len kritérium pre overenie a nie je možné túto číselnú hodnotu odpočítavať. Návod na použitie zariadenia, na ktorý poukazovala obhajoba v priebehu hlavného pojednávania, z ktorého odvodzovala aj potrebu prihliadať na odchýlku merania, je len informáciou pre bežného užívateľa a nie je relevantným dokumentom pre určenie miery nepresnosti meradla. K uvedenému argumentu priložila aj písomné E. E. A. S., O. v inej trestnej veci v pôsobnosti R. I. H. H., G. v plnom rozsahu aplikovateľné aj na prejedávanú trestnú vec.

Záverom opakovane konštatovala, že právne argumenty a závery prvostupňového súdu nemožno prijať za správne, zákonné a dôkazne opodstatnené a teda ani samotné rozhodnutie súdu nemožno považovať za zákonné a opodstatnené. Preto navrhla, aby súd rozhodujúci o sťažnosti postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a uložil mu vo veci znovu konať a rozhodnúť.

K sťažnostným námietkam prokurátorky sa podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 12.05.2025 vyjadril obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu, ktorý uviedol že pokiaľ ide o námietku prokurátorky smerujúcej k výroku prvostupňového súdu týkajúceho sa orgánu, ktorému má byť vec postúpená, tak sa jedná o jedinú námietku podanej sťažnosti s ktorou je možné súhlasiť, pričom však ide o okolnosť, ktorú odvolací súd môže sám odstrániť a nie je potrebné, aby z tohto dôvodu vec vracal späť súdu prvého stupňa. V ostatných častiach považuje rozhodnutie okresného súdu za správne, zákonné, presvedčivé a po argumentačnej stránke za vyčerpávajúce. Následne uviedol, že z charakteru trestného činu (prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák.) vyplýva, že základnou požiadavkou na trestné stíhanie akejkoľvek osoby je zistenie alkoholu v jej dychu (krvi). Akékoľvek „hypotetizovanie“ prokurátorky o tom, že je „viac ako pravdepodobné“ že pred zastavením hliadkou bola hladina v krvi vyššia nemá oporu v žiadnom ustanovení Tr. por., je výhradne špekulatívne. Už len samotné dožadovanie sa odsúdenia obžalovaného zo strany prokurátorky, resp. jej nesúhlas s postúpením veci poukazom na akési predpokladané „pravdepodobnosti“ je v trestnom konaní, a najmä v tejto fáze trestného stíhania scestné, keďže akúkoľvek pochybnosť (viď. rozsiahla judikatúra tak všeobecných súdov, ako aj ústavného súdu) je potrebné vykladať výhradne v prospech obžalovaného. Z prokurátorkou pripojeného stanoviska E. A. S. I. D., že ani metrologický ústav nespochybňuje platnú judikatúru NS SR a tiež, že odpočítavať by sa mohla len odchýlka pre konkrétny prístroj na základe údajov uvedených v certifikáte o overení. Samotné stanovisko E. A. S. P. vo veci prokurátorkou je po obsahovej stránke práveže v prospech argumentácie obhajoby a zároveň spochybňuje ňou uvádzanú sťažnostnú argumentáciu. Aj keď prokurátorka poukazuje na Stanovisko E. A. S. E. U. spochybniť napádané uznesenie okresného súdu, tak práve toto stanovisko je možné považovať za podporné k doterajšej obhajobnej argumentácii. Zo samotného certifikátu o overení (na jeho str. 2, č. L 17 spisu) prístroja, ktorý bol použitý v tejto trestnej veci vyplýva, že hodnota najväčšej dovolenej chyby je pre koncentráciu v rozmedzí (0,4 až 2) mg/L je 5 %. Na potrebu prihliadať na závery tohto certifikátu pritom nepriamo odkazuje sama prokurátorka a to poukazom na vyššie zmieňované stanovisko metrologického ústavu, ktoré pracuje s odchýlkou uvedenou v certifikáte daného prístroja. Nie je však potrebné vykonávať dokazovanie certifikátom o overení, nakoľko dokazovaním by sa neobjasnili nové skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybniť záver súdu prvého stupňa, ale práve naopak, by sa ním len nadbytočne potvrdili tie informácie, ktoré vyplynuli z už vykonaného dokazovania (napr. návodom na použitie prístroja AlcoQuant6020, č. 1. 58-65 kde bola jasne stanovená odchýlka 5 %) a ktoré súd prvého stupňa už vyhodnocoval pre účely svojho rozhodnutia.

Záverom poukázal na to, že pri jemu nameranej hodnote 0,48 mg/l predstavuje 5 % hodnotu 0,024 mg/l a teda odchýlku, ktorá spôsobuje, že hodnota alkoholu v dychu v jeho prípade mohla byť podľa samotného certifikátu o overení prístroja AlcoQuant6020, ako aj návodu na použitie prístroja AlcoQuant6020, 0,456mg/L v jeho dychu a teda stav vylučujúci trestnoprávnu zodpovednosť (NS SR 5Tdo 71/2014 zo dňa 27.11.2014, R 92/2015). S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby súd rozhodujúci o sťažnosti postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť okresného prokurátora zamietol, resp. alternatívne napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a rozhodol vo veci sám tak, že podľa ust. § 280 ods. 2 Tr. por. postúpi trestnú vec obžalovaného A. B. C. L. N. I. O. D. H. H., L. P. B. H. H., R. by mal žalovaný skutok prejednať ako priestupok.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd nadriadený zistil, že sťažnosť podala prokurátorka okresnej prokuratúry ako oprávnená osoba, a to v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému prokurátorka podala sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a mal za to, že sťažnosť prokurátorky bola podaná čiastočne dôvodne, avšak iba z formálnych dôvodov.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd dospel k záveru, že prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní dospel k správnym právnym záverom, keď vec postúpil podľa § 280 ods. 2 Tr. por. inému orgánu s tým, že nešlo o trestný čin, ale žalovaný skutok by mal tento prejednať ako priestupok, avšak nesprávne označil orgán príslušný na prejednanie tohto priestupku. Priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v zmysle ust. § 52 ods. 2 písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov prejednávajú orgány Policajného zboru. Z uvedeného vyplýva, že orgánom príslušným na prejednanie priestupku v tejto konkrétnej veci je L. N. I. O. D. H. H., L. P. B. H. H..

Podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky sa dopustí ten, kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, a potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok

Podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatela je jeho závažnosť nepatrná.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 137 ods. 2 písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je jazda pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky; to neplatí, ak ide o cyklistu podľa § 4 ods. 2 písm. d).

Podľa medicínskych záverov, ktoré sú akceptované trestnoprávnou praxou, je schopnosť vodiča bezpečne viesť motorové vozidlo nepriaznivo ovplyvnená, ak hladina alkoholu v krvi dosiahne hodnotu 1,0 g/kg (1 hmotnostné promile). Podľa lekárskej vedy žiaden vodič motorového vozidla nie je pri tejto hladine alkoholu v krvi schopný bezpečne viesť vozidlo. Ide teda o taký vplyv alkoholu, ktorý vylúči nevyhnutnú úroveň vodičských schopností objektívne vyžadovaných pre bezpečné vedenie motorového vozidla. Konanie páchatela takéhoto skutku sa teda v praxi považuje za trestný čin, ak páchatel bude napríklad viesť motorové vozidlo po požití alkoholických nápojov, pričom hodnota alkoholu v krvi bude predstavovať najmenej 1,00 g/kg, pretože po prekročení tejto hranice sa každý človek dostáva do stavu vylučujúceho spôsobilosť viesť motorové vozidlo. Takéto nastavenie vyplýva aj z dôvodovej správy k zákonu č. 313/2011 Z. z., ktorým sa novelizoval do dnešnej podoby § 289 Trestného zákona: „Pri požití alkoholických nápojov bola judikatúra ustálená na hodnote 0,4762 mg/l alkoholu v krvi (1 promile), ktorá spravidla spôsobuje stav vylučujúci spôsobilosť. ... Delikty, pri ktorých by bola zistená hodnota nižšia, by sa naďalej posudzovali ako priestupok.“

Súčasná aktuálna prax a nastavenie je exaktné a vychádza čisto z matematického postoja, že nad 1 g/kg (1 promile) ide o trestný čin, pod 1 promile ide o priestupok. Uvedené striktné nastavenie však odporuje súčasným poznatkom vedy a aj záverom v judikatúre: „Jestliže je u řidiče motorového vozidla zjištěno, že v době jízdy měl nejméně jedno promile alkoholu v krvi, pak je v důsledku toho vždy vyloučena jeho způsobilost řídit motorové vozidlo. Závěr o naplnění zákonných znaků trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 tr. zák. (v E. N. § XXX L. X J. O.) je možný též tehdy, je-li v konkrétním případě zjištěno, že i menší množství alkoholu v krvi řidiče blížící se hranici jednoho promile vylučovalo jeho způsobilost řídit motorové vozidlo“ (R 12/1985). Uvedené závěry sú správne,

pretože stav vylučujúci spôsobilosť viesť motorové vozidlo môže nastať už pri nižšej koncentrácii, ako je 1 g/kg (1 hmotnostné promile) alkoholu v krvi, ale takisto aj pri koncentrácii vyššej (v rozhodnutí sú zohľadňované poznatky vedy iba jednosmerne, a to smerom nadol). Nemožno teda vylúčiť, že schopnosť vodiča bezpečne viesť motorové vozidlo môže byť znížená aj pri nižšej hladine alkoholu v krvi ako 1 g/kg alebo, naopak, schopnosť vodiča bezpečne viesť motorové vozidlo pri niektorých vodičoch je znížená až pri vyššej hladine alkoholu v krvi ako 1 g/kg (1 promile). Niektorí sa prikláňajú k názoru, že pre naplnenie znakov tohto trestného činu nie je podstatná ani skutočnosť, že páchatel' by v konkrétnom prípade viedol motorové vozidlo (resp. vykonával inú činnosť) inak bezchybne. Hodnotu 1 g/kg alkoholu v krvi (1 promile) považujú za takú hodnotu, pri ktorej podľa lekárskej vedy žiadny, teda ani nadpriemerne disponovaný vodič motorového vozidla, nie je schopný bezpečne viesť motorové vozidlo.

Podľa názoru súdu je potrebné vždy v konkrétnom (prejednávacom) prípade skúmať, či hladina alkoholu v krvi v hodnote 1g/kg spôsobuje u daného vodiča stav vylučujúci spôsobilosť bezpečne vykonávať zamestnanie alebo činnosť, teda individualizovať vždy na konkrétnu osobu. Predovšetkým je potrebné vzhliadnuť okolnosti protiprávneho konania vodiča – obžalovaného.

U obžalovaného už pri prvej dychovej skúške bola zistená prítomnosť alkoholu v dychu na hranici, ktorá oddeľuje trestný čin od priestupku. Následne opakovaná dychová skúška zaznamenala nižšiu hodnotu alkoholu v dychu, teda meranie malo klesajúcu (nie stúpajúcu) tendenciu. Obžalovaný uviedol, že alkohol pil večer pred zastavením príslušníkmi PZ, ktorí ho zastavili ráno o siedmej. Vyšetrovateľ však neskúmal presný čas, kedy obžalovaný alkohol požil a ani to, koľko ho požil. Vystačil si s tvrdením, že to bolo večer a množstvo si obžalovaný nepamätá. Neprihliadal vôbec ani na aktuálny psycho-fyziologický stav obžalovaného. Významným faktorom ovplyvňujúcim účinok alkoholu na človeka je tiež vek, pohlavie, fyzická dispozícia, kombinácia alkoholu s liekmi alebo drogami, fyzické a psychické rozpoloženie človeka, stres, emočný stav, choroba a mnohé iné. Medzi ďalšie faktory a rušivé vplyvy ovplyvňujúce výsledok dychovej skúšky overeným meradlom patria aj teplota okolia, jeho relatívna vlhkosť, atmosférický tlak, obsah uhlíkovodíkov v okolitom prostredí, vibrácie, elektrostatické výboje, elektromagnetické a magnetické polia, otrasy počas transportu, zvyšky alkoholu, liečiv a iných produktov metabolizmu človeka (napr. po odgrgnutí, vracaní) v ústach a horných dýchacích cestách, tabakový dym vo vydychovanom vzduchu a taktiež spôsob, akým osoba, u ktorej je vykonávaná skúška, pred meraním dýcha. O tom, že tieto faktory a rušivé vplyvy ovplyvňujú výsledok merania dychovými analyzátormi, svedčia aj aktuálne poznatky lekárskej vedy. Ako príklad možno uviesť A. M. V. R. výsledkov dychových analyzátorov a výsledkov laboratórnej analýzy pri zisťovaní alkoholu v krvi, na ktorej sa zúčastnilo jedenásť súdno-lekárskejších pracovísk z Českej republiky a Slovenskej republiky (k tomu pozri Soudní lékařství. 2010, roč. XX, č. 1, s. 8 – 9, dostupné na: <https://www.soudnikarstvi.cz/wp-content/uploads/2020/01/SL_2010-1-3_mezirepublikova-cesko-slovenska-studie-korelace-vysledku-dechovych-analyzatoru-a-vysledku-laboratorni-analyzy-pri-zjistovani-hladiny-alkoholu-v-krvi-31179.pdf>), z ktorých výsledkov vyplýva, že hladiny alkoholu zistené pomocou dychových analyzátorov boli s hladinami zistenými pri laboratórnom vyšetrení krvi, ktoré sa v prípade postupu „lege artis“ považujú za nespochybniteľné, zhodné len v 20,8 %, pričom najväčší rozdiel, kedy dychový analyzátor nameral vyššiu hladinu alkoholu v krvi, bol až 1,34 ‰ (promile).

O dychovej skúške na prítomnosť alkoholu vo vydychovanom vzduchu platí nasledovné: „Vzhľadom k tomu, že se jedná o neinvazivní metodu, lze její odmítnutí vyšetřovanou osobou velmi těžce zdůvodnit. Je to ovšem metoda pouze orientační. I když současné moderní přístroje již nereagují na vydechovaný aceton, přepočítání na hodnotu obsahu alkoholu v krvi je velmi nejistý, a naměřené výsledky tak nemusejí odpovídat skutečné hladině alkoholu ve venózní krvi. Na druhé straně ovšem přístroj nikdy nedává falešné pozitivní výsledky. Dá se tedy říci, že dechová zkouška je kvalitativně zcela spolehlivá, ovšem kvantitativně nikoliv. Jinak řečeno – pokud přístroj na displeji ukáže nějakou hodnotu, není možné, aby vydychovaný vzduch byl čistý, ale kolik případného alkoholu obsahuje, zcela jistě není.“ (HIRT, M., STRAKA, L. Forenzní alkoholologie. In HIRT, M., VOREL, F. a kol. Soudní lékařství. II. díl. Praha: Grada Publishing, 2016, s. 86). Konkrétna zistená koncentrácie alkoholu vo vydychovanom vzduchu zodpovedá totiž vždy určitému rozsahu koncentrácie alkoholu v krvi. V rezorpčnej fáze, v ktorej alkohol do krvi preniká, je koncentrácia etanolu vo vydychovanom vzduchu často vyššia ako koncentrácia alkoholu v krvi, pričom v odbúravacej fáze je koncentrácia alkoholu vo vydychovanom vzduchu zvyčajne nižšia ako koncentrácie alkoholu v krvi (DETTMEYER, R. B., VERHOFF, M. A., SCHÜTZ, H. F. Forensic Medicine. Perspective and Fundamentals. Heidelberg: Springer Verlag, 2014, s. 468).

Aj v našej právnickej literatúre existujú práce zaoberajúce sa posudzovaním koncentrácie alkoholu zistenou dychovou skúškou, napríklad: A., A. Ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky (§ 289 TZ). Zisťuje sa v praxi pri stíhaní tohto trestného činu skutočná pravda? 1. časť. In H. slovenskej advokácie. 2019, č. 4, s. 11 – 21; MIKUŠ, M. Ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky (§ 289 TZ) Zisťuje sa v praxi pri stíhaní tohto trestného činu skutočná pravda? 2. časť. In H. slovenskej advokácie. 2019, č. 5, s. 10 – 22) alebo R., I. Možnosti obhajoby pri ovplyvnení alkoholom zistenom dychovou skúškou. In H. slovenskej advokácie. 2013, č. 5, s. 12 – 20.

Vzhľadom na fakt, že alkohol pôsobí na ľudí individuálne, platí, že aj účinok alkoholu spôsobujúci stav vylučujúci spôsobilosť viesť motorové vozidlo nastane u konkrétneho človeka individuálne. Z tohto dôvodu nemôže byť 1-promilové stanovisko súdnolekárskej spoločnosti chápané matematicky/exaktne, ale má byť určitým predpokladom, ktorý platí vo väčšine prípadov.

V konkrétnom prípade však platiť nemusí, keďže na mieru ovplyvnenia človeka alkoholom vplyva viacero faktorov, a preto stav vylučujúci spôsobilosť môže prísť skôr, ale aj neskôr ako pri 1 promile. Predmetom dokazovania pri tomto trestnom čine by tak malo byť preukázanie existencie stavu vylučujúceho spôsobilosť viesť motorové vozidlo v čase spáchania skutku. K objektívnemu zisteniu skutočnej miery ovplyvnenia alkoholom obžalovaného v čase skutku by sa malo pristupovať preskúmaním viacerých otázok a skutočností, a to zistením koncentrácie alkoholu v krvi obžalovaného, v akom psychofyziológickom stave bol obžalovaný v čase vedenia motorového vozidla, jeho návykovosť užívať alkoholické nápoje, či súčasne s alkoholom požil aj lieky alebo drogy, v akej fáze trávenia obžalovaný viedol motorové vozidlo a pod. Prínosné sú v danom smere aj svedecké výpovede a úradné záznamy príslušníkov Policajného zboru vykonávajúcich kontrolu, týkajúce sa správania obžalovaného v čase vedenia motorového vozidla, prípadne kamerové záznamy.

Orientačná dychová skúška by sa mala vykonať vždy dvakrát, a to opakovane po minútach. Relevantným dôkazom skutočne preukazujúcim hladinu alkoholu v krvi je však krvný test vykonaný postupom lege artis plynovou chromatografiou, ktorý sa však v praxi nevykonáva často. Krvná skúška je na zistenie hladiny alkoholu v krvi najvhodnejšia a najpresnejšia. Je uznávaným faktom, že vyšetrenie krvi postupom lege artis je nespochybniteľné. Treba však vedieť, že výsledok vyšetrenia krvi plynovou chromatografiou sa uvádza vo forme priemeru z dvoch samostatných stanovení. Pritom musí byť dodržaná požiadavka na prístupnú laboratórnu odchýlku a výsledky stanovenie oboma metódami sa nesmú líšiť pri koncentrácii do 3,0 g/kg o viac ako 0,2 g/kg a pri koncentrácii nad 3,0 g/kg o viac ako 0,3 g/kg okrem situácie, že ide o hnilobne zmenenú krv alebo krv obsahujúcu prchavé látky. (B. E. Lékařství. 1998, roč. XX, č. 3, s. 46)

Súd týmto nespochybňuje prax orgánov činných v trestnom konaní aj súdov, pri ktorej nie je bežné (automatické), že by sa vykonávalo vyšetrenie krvi na zistenie prítomnosti alkoholu. Takáto prax je však pri omamných a návykových látkach, a to (aj) práve z dôvodu, že vplyv zakázanej látky je u každého iný a rovnaké množstvo zakázanej látky u jedného nemusí mať presne ten istý vplyv aj na druhého. Najmä teda v situáciách, kedy je už pri prvej dychovej skúške nameraná hraničná hodnota alkoholu v dychu orientačným meracím prístrojom, mali by byť využité aj ďalšie možnosti, z ktorých možno následne bez pochyb zistiť, či konkrétny obvinený/obžalovaný bol pod takým vplyvom alkoholu, kedy bola obmedzená jeho spôsobilosť viesť motorové vozidlo. Neznamená to nevyhnutne podrobiť podozrivú osobu aj odberu krvi či moču, ale aj osoba, ktorá vedie výsluch by mala už pri ňom zistiť podstatné informácie, prípadne spísať úradný záznam so zameraním sa na podrobnosti, ako sa podozrivá osoba správala, či očividne javila známky požitia alkoholu alebo boli prítomné iné okolnosti nasvedčujúce takému požitiu. Vypočutý svedok W. R., I. PZ, ani vo svojej výpovedi také okolnosti neuvádzal. Obžalovaného v súlade so zákonom zastavili, pretože sa konala dopravná-bezpečnostná akcia, ale zvláštnosti v správaní obžalovaného neopísal. Ani po zistení hraničnej hodnoty alkoholu v dychu nevykonal žiadne ďalšie úkony smerujúce k preukázaniu toho, že obžalovaný viedol motorové vozidlo v stave vylučujúcom takú spôsobilosť.

V tejto súvislosti je možné poukázať na rozhodnutie Krajského súdu Prešov zo dňa 24. 07. 2012, sp. zn. 8 To 20/2012, v ktorom krajský súd konštatoval, že samotný fakt, že dychová skúška bola vykonaná overeným meradlom, ešte neznamená, že zobrazený výsledok merania skutočne zodpovedá hladine alkoholu v krvi. Správnosť výsledkov takéhoto merania preto musí byť v závislosti od zistenej koncentrácie alkoholu overená prinajmenšom opakovaným meraním, a to v určenom časovom intervale, prípadne ďalšími dôkazmi preukazujúcimi, že meranie bolo vykonané v súlade s výrobcom dychového

analyzátor stanoveným, resp. odporúčaným spôsobom a postupom, dodržanie ktorého eliminuje nežiaduci účinok ovplyvňujúcich faktorov a iných rušivých vplyvov. V hraničných prípadoch je možné množstvo alkoholu v krvi spoľahlivo zistiť iba laboratórnym vyšetrením krvi.

Z uvedeného vyplýva, že v prípade namerania hraničnej hodnoty alkoholu vo vydychovanom vzduchu vo výške 0,48 mg/l a viac je potrebné vykonať opätovne dychovú skúšku pre zistenie, či hladina alkoholu vodiča motorového vozidla vo vydychovanom vzduchu stúpa alebo klesá. V prípade, že pri druhom meraní bude nameraná hladina alkoholu vo vydychovanom vzduchu nižšia ako 0,48 mg/l, znamená to, že u vodiča motorového vozidla ide o klesajúcu tendenciu spôsobenú zostatkovým alkoholom v krvi. V takomto prípade sa konanie páchatel'a vyhodnotí ako priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 zákona o priestupkoch. Ak však pri druhom meraní uskutočnenom dychovou skúškou je zistená hladina alkoholu vo vydychovanom vzduchu vyššia ako pri prvom meraní (teda vyššia ako 0,48 mg/l), ide o stúpajúcu tendenciu nasvedčujúcu tomu, že páchatel' krátko pred jazdou motorovým vozidlom požil alkoholické nápoje. V takomto prípade je potrebné vykonať následne krvnú skúšku na to, aby konanie páchatel'a mohlo byť klasifikované ako trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona.

Ani prax prokuratúr Slovenskej republiky nie je odlišná od vyššie uvádzaných teoretických východísk (napr. uznesenie Okresnej prokuratúry Žilina zo dňa 18.02.2025, sp. zn. 1Pv 467/24/5511 – 13).

Súdu je známe rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05. 04. 2024, sp. zn. 1To/18/2024, z ktorého záverov vyplýva, že odchýlka meracieho prístroja nie je dôvodom na konštatovanie pochybností o výsledku merania. S uvedeným názorom sa však konajúci súd nestotožňuje.

Na to, aby analyzátor dychu získal certifikát o overení meradla, musí splniť predpísané požiadavky. Podľa bodu 4.1 prílohy č. 62 k vyhláške Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky č. 161/2019 Z. z. o meradlách a metrologickej kontrole, hodnota najväčšej dovolenej kladnej chyby a zápornej chyby pri technických skúškach na účely schvaľovania typu a pri prvotnom overení za predpísaných pracovných podmienok pre jednotlivé merania je pre hmotnostnú koncentráciu etanolu vo vydychovanom vzduchu v rozsahu $0,4 \pm 2$ [mg/l] najviac 5 % [mg/l]. Z uvedeného vyplýva, že aj v rámci vydania certifikácie a overení meradla môže touto certifikáciou prejsť aj prístroj, ktorý v rámci testovacích skúšok, v uvedenom rozsahu nameria aj hodnoty v rámci odchýlky najviac $\pm 5\%$. Teda skutočnosť, že prístroj meria s odchýlkou v rámci vyhláškou určených (dovolených) hodnôt, ho ako taký nevylučuje zo získania certifikácie. Samotný prístroj AlcoQuant 6020 plus nikdy sám nezohľadňuje odchýlku merania. Po vykonaní merania sa na displeji nezobrazuje hodnota so započítaním akejkoľvek odchýlky. Ak teda uvažujeme, že určitá osoba je ovplyvnená alkoholom v rozsahu 0,48 mg/l, môže riadne kalibrovaný a overený uvedený prístroj takejto osobe namerať akúkoľvek hodnotu v rozmedzí od 0,456 mg/l do 0,504 mg/l. Pre vznik trestnej zodpovednosti pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky sa vyžaduje, aby u konkrétnej osoby bol dosiahnutý stav vylučujúci spôsobilosť. Za takýto stav sa považuje hodnota 0,4762 mg etanolu na liter vydychovaného vzduchu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 11. 2014, sp. zn. 5Tdo 71/2014). Teda pre vznik trestnej zodpovednosti nie je určujúce len, aká hodnota bola konkrétnej osobe nameraná akýmkoľvek prístrojom alebo zistená akýmkoľvek testom, ale je zároveň rozhodujúce aj to, či takáto osoba stav vylučujúci spôsobilosť dosiahla. Pretože ani nameraná hodnota 0,48 mg/l alkoholu v dychu automaticky neznamená, že o takejto osobe existuje stav vylučujúci spôsobilosť. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov by sa takáto osoba pri takejto nameranej hodnote alkoholu v dychu automaticky muselo postihnúť trestom pre spáchanie trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, a to aj vtedy, ak u nej nebol dosiahnutý stav vylučujúci spôsobilosť. Teda takáto osoba by sa musela postihnúť, aj keď by trestný čin nespáchala, lebo neboli súčasne naplnené znaky skutkovej podstaty. Ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov je len domnienkou. Domnienka je osobitnou právnou kategóriou, ktorá za určitých okolností, v záujme právnej istoty, predpokladá (prezumuje) určitú skutočnosť, o ktorej však nie je isté, či reálne nastala. Nevyrátiteľná právna domnienka nepripúšťa dôkaz o opaku, a teda aj v prípadoch, keď je zrejmé, že okolnosti stanovené domnienkou sú nesprávne, sa aj tak naďalej prihliada na okolnosti domnienkou stanovené. Ak by sa uvedené východiská aplikovali aj na problematiku posudzovania naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, znamenalo by to, že hoci nie je v skutočnosti isté, či prístroj AlcoQuant 6020 plus pri konkrétnom meraní namerá hodnotu skutočnú (hodnotu skutočného ovplyvnenia osoby alkoholom) alebo hodnotu s odchýlkou, malo by sa za to, že

prístroj s odchýlkou nemeral, a tak namerál hodnotu skutočného ovplyvnenia osoby alkoholom. Takéto nazeranie na skutkové okolnosti je trestnom práve v neprospech páchatel'a absolútne vylúčené.

V trestnom práve platí zásada zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností (§ 2 ods. 10 Tr. por.). Skutočnosti nejasné, neisté alebo viac či menej pravdepodobné, nie je možné nahrádzať domnienkami v neprospech páchatel'a. Každá skutočnosť musí byť páchatel'ovi dostatočne preukázaná vykonaným dokazovaním, a pokiaľ pri niektorej skutočnosti nastane rozumná pochybnosť, je nevyhnutné zohľadniť to v jeho prospech (a nikdy nie v jeho neprospech). Trestný poriadok je k zákonu č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov špeciálnym právnym predpisom, ktorý si spôsoby hodnotenia dôkazov upravuje samostatne a ucelene, a preto nie je prípustné, aby hodnotenie dôkazov ovplyvňovali netrestné právne normy. Žiadnemu dôkazu totiž a priori nie je možné priznať osobitný význam alebo špeciálnu, alebo inak výraznejšie dôkaznú silu. Uplatňovanie domnienok v trestnom práve ohľadom skutkových okolností, ktoré majú vplyv na podmienky vzniku (alebo rozšírenia) trestnej zodpovednosti (na hmotné právo), je nielen vylúčené, ale je aj v rozpore so zásadou „in dubio pro reo“.

Iné súdy Slovenskej republiky k problematike v trestných veciach, ktorých predmetom bolo posúdenie, či (hraničná hodnota) alkoholu v dychu, je spôsobilá navodiť stav vylučujúci spôsobilosť privedený vplyvom návykovej látky viesť motorové vozidlo, pristúpili opačne ako Krajský súd v Bratislave.

*uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 13. 01. 2022, sp. zn. 3To/39/2021

Prihliadajúc na výrobcom dychových analyzátorov deklarovanú možnú meráciu odchýlku analyzátoru dychu AlcoQuant 6020 plus, t. j. 0,017 mg/l ($\pm 5\%$ nameranej hodnoty) krajský súd nemal s určitosťou preukázanú nameranú hraničnú hodnotu 0,48 mg/l.

*uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 19. 12. 2023, sp. zn. 3To/91/2023

Na chybu merania prístroja AlcoQuant 6020 plus v rozsahu 5 % z nameranej hodnoty teda (poznámka: súdy) berú zreteľ a zohľadňujú odchýlku merania v prospech kontrolovanej osoby. Preto hraničných hodnotách, ak s aplikáciou odchýlky dospejú k hodnote jedného promile (0,4762 mg/l alkoholu v dychu), je potrebné vzhľadom na vyššie uvedené aj podľa názoru tunajšieho súdu skutok kvalifikovať ako priestupok a vec postúpiť príslušnému orgánu na prejednanie priestupku.

Iný prístup ako Krajský súd v Bratislave zvolil aj Najvyšší súd Českej republiky v uznesení zo dňa 28. 11. 2007, sp. zn. 3Tdo 1215/2007 [... testovací přístroj Dräger může na rozdíl od uvedené metody vykazovat určité nepřesnosti a odchylky. Taková skutečnost nepochybně může mít význam především tam, kde naměřené hodnoty činí kolem 1g/kg (1 promile)] a v uznesení sp. zn. 7Tdo 687/2015 zo dňa 17. 06. 2015 [Jestliže by (soud) v souladu se zásadou in dubio pro reo vycházel z hodnoty 1,04 g/kg nebo z hodnoty 1,02 g/kg a zároveň vzal v úvahu možnost pětiprocentní chyby měření, musel by dojít k závěru, že zcela spolehlivě zjištěná hodnota vyjadřující míru ovlivnění obviněného alkoholem nedosahuje hodnoty 1,00 g/kg, neboť činí 0,99 g/kg (při naměřené hodnotě 1,04 g/kg), resp. 0,97 g/kg (při naměřené hodnotě 1,02 g/kg)].

Poukazujúc na vyššie uvedené krajský súd uvádza, že prvostupňový súd vyhodnotiac skutkové zistenia jednotlivo a vo vzájomnom súhrne dospel k správny záverom, a to že výsledky dokazovania, ktoré bolo vykonané v konaní preukázali, že sa síce stal skutok vykazujúci porušenie zákona tým, že u obžalovaného A. B. C. bola v čase dychovej skúšky pri riadne ohlásenej dopravnobezpečnostnej akcii zistená prítomnosť alkoholu v dychu v hodnote 0,48 mg/l a neskôr v hodnote 0,42 mg/l, avšak bez pochyb nebolo preukázané, že vplyvom tohto množstva alkoholu v dychu následne nastal u obžalovaného stav vylučujúci spôsobilosť viesť motorové vozidlo v takej intenzite, že by bolo možné konštatovať naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. Nakoľko tieto existujúce pochybnosti ale nezakladajú možnosť postupu podľa § 285 Tr. por., pretože, ako už bolo uvedené, u obžalovaného bola zistená prítomnosť alkoholu v dychu, ktorý sám požitie alkoholických nápojov večer pred dňom podrobenia sa dychovej skúške nepoprel, čím bolo preukázané porušenie v tom smere, že obžalovaný viedol vozidlo v takom čase po požití alkoholu, keď sa ešte alkohol alebo iná návyková látka nachádzali v jeho organizme a z tohto dôvodu je nutné postúpiť túto vec podľa § 280 ods. 2 Tr. por. inému orgánu s tým, že žalovaný skutok by mal tento prejednať ako priestupok. Priestupky spáchané porušením všeobecne záväzných právnych predpisov o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v zmysle ust. § 52 ods. 2 písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v

znení neskorších predpisov prejednávajú orgány Policajného zboru. Z uvedeného vyplýva, že orgánom príslušným na prejednanie priestupku v tejto konkrétnej veci je L. N. I. O. D. H. H., L. P. B. H. H..

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por., ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

Podľa § 280 ods. 2 Tr. por. súd postúpi vec inému orgánu, ak zistí, že nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by mal iný orgán prejednať ako priestupok, služobné previnenie alebo disciplinárne previnenie, o ktorých je tento orgán príslušný rozhodovať.

S poukazom na uvedené skutočnosti preto krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec obžalovaného postúpil uznesením L. N. I. O. D. H. H. (L. P. B. H. H.), R. by mal žalovaný skutok prejednať ako priestupok.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.